

Sygn. akt VII U 1812/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marcin Graczyk
Protokolant:	Emilia Poddębniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy W. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 7 października 2015r. oraz z dnia 9 grudnia 2015r. o numerach (...)

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje W. D. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 września 2015 roku

2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu

7 października oraz 9 grudnia 2015r. wydał decyzję, znak: ENS/20/(...),

w której odmówił W. D. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu decyzji z dnia

7 października 2015 roku organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki wynikającej z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 23 lata,

1 miesiąc i 29 dni oraz nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych -

a jedynie 13 lat, 4 miesiące i 24 dni. W treści decyzji organ rentowy wskazał również, że nie został rozpatrzony okres pracy na gospodarstwie rolnym rodziców od 1969 do 1971 na podstawie zeznań świadków z uwagi na brak wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Natomiast zmieniającą decyzją z dnia 9 grudnia 2015 roku organ rentowy podniósł, że ubezpieczony posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy, lecz nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. (decyzja ZUS k: 71,93 a.r.)

Ubezpieczony W. D., w dniu 26 października 2015 roku odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 7 października 2015 roku, podważając ustalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie wymaganego okresu zatrudnienia, w tym stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca w treści odwołania wskazał, że w okresie od 6 czerwca 1977 roku do 31 sierpnia 1984 roku był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Tego typu rodzaj pracy widnieje w Wykazie A Działu VIII pozycja 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku i jest zaliczany jako zatrudnienie w szczególnych warunkach. Ponadto wnioskodawca podniósł, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wliczył do stażu, pracy na gospodarstwie rolnym rodziców lub odbytej czynnej służby w Wojsku Polskim w latach 1972 – 1973. (odwołanie od decyzji ZUS k:2 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 grudnia 2015 roku wniósł o umorzenie postępowania

na podstawie art. 477⁽¹³⁾ k.p.c. oraz oddalenie odwołania w pozostałej części

na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi

na odwołanie podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko zaprezentowane

w decyzji z dnia 9 grudnia 2015 roku i podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki z art. 184 w zw. z art. 32 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawa

o emeryturach i rentach z FUS), ponieważ nie legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze warunkującym prawo do świadczenia, tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie okresem 13 lat, 4 miesięcy i 24 dni. W świetle powyższego organ rentowy podkreślił,

iż odwołanie ubezpieczonego nie jest zasadne i jako takie winno podlegać umorzeniu oraz oddaleniu w pozostałej części.

(odpowiedź na odwołanie k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. D. urodzony w dniu (...) w dniu 23 września 2015 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę (wniosek: k. 1-8 art.t.II). W treści wniosku, ubezpieczony zaznaczył, iż nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Do wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz, dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentami potwierdzającymi okresy jego zatrudnienia. (dokumentacja zatrudnienia k: 9-16 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy na podstawie dokumentacji i zeznania świadka ustalił, iż W. D. pracował jako kierowca i operator sprzętu ciężkiego w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Jeździł na ciągniku siodłowym marki J. albo z doczepianą naczepą, albo z gruzką do betonu. Kierował również samochodami marki Z. i Kamaz z naczepami. W swojej pracy odwołujący przewoził drut, beton, papę oraz materiały budowlane. Po załadowaniu samochodu przez dźwig odwołujący pomagał również przy zapinaniu lin, sprawdzając w ten sposób, czy ładunek jest w odpowiedni sposób zamocowany. Swoją pracę W. D. wykonywał codziennie w wymiarze 8 godzin i była ona wykonywana w warunkach szczególnych przez odwołującego, w okresach od 6 czerwca 1977 roku do 31 sierpnia 1984 roku. Do zakończenia postępowania w niniejszej sprawie odwołujący podtrzymał zajęte stanowisko procesowe w zakresie uwzględnienia odwołania i zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, natomiast pełnomocnik organu rentowego wnosil o umorzenie oraz oddalenie odwołania ubezpieczonego podkreślając, że ubezpieczony nie spełnił wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach do 1 stycznia 1999 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów

z dokumentacji akt rentowych odwołującego, akt postępowania sądowego oraz zeznania świadków i dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony. W ocenie Sądu zgromadzone w sprawie materiały dowodowe,

nie kwestionowane przez strony w zakresie ich autentyczności, nie budziły jakichkolwiek wątpliwości i zastrzeżeń co do ich wiarygodności i stanowiły wystarczającą podstawę do rozstrzygnięcia sprawy i wydania orzeczenia kończącego postępowanie. Dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził jakichkolwiek wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie W. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 października 2015r., znak: ENS/20/(...) jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd zauważył, że zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 522) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. zgodnie z art.196 ustawy - w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Tym samym na mocy powyższego odesłania co do ubezpieczonego zastosowanie znajduje art. 32 ustawy, w myśl którego ubezpieczonym urodzonym przed dniem

1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 natomiast ust. 4 cytowanego artykułu stanowi, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie których tym osobom przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Z tych przyczyn odpowiednie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, ze zm.). W myśl § 3 i 4 w/w rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku emerytura przysługuje mężczyźnie zatrudnionemu w szczególnych warunkach, który 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, 2) ma wymagany okres zatrudnienia wynoszący 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, 3) nieprzystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, 4) warunki do uzyskania emerytury spełnił do 31 grudnia 2007 roku.

Sąd zważył, że w realiach niniejszej sprawy okoliczność zatrudnienia wnioskodawcy na stanowiskach kwalifikowanych jako wykonywane w warunkach szczególnych nie było sporne między stronami. Jak wynika to z akt rentowo-emerytalnych organ rentowy, już na etapie postępowania administracyjnego uznał, że wnioskodawca w okresie od 9 października 1984 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku wykazał 13 lat, 4 miesiące i 24 dni okresów pracy kwalifikowanych jako praca w warunkach szczególnych. Jednocześnie ZUS, dokonując swoich ustaleń, nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych, nie uwzględnił zatrudnienia w okresie 6 czerwca 1977 – 31 sierpnia 1984 w (...) Przedsiębiorstwie (...).

Uwzględniając powyższe Sąd doszedł do przekonania, iż rozstrzygnięcie sprawy ogranicza się wyłącznie do ustalenia czy nieuwzględnione przez ZUS okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) również podlegało zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zauważył, że w dacie wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji możliwość dowodzenia była ściśle ograniczona przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania

o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412). Z tego też powodu ubezpieczony ubiegając się o świadczenie obowiązany był do złożenia na etapie postępowania wyjaśniającego przed ZUS zgodnej z przepisami dokumentacji potwierdzającej jego zatrudnienie w warunkach szczególnych. Jednak jak wynika to z materiału dowodowego wnioskodawca miał poważne problemy z dostarczeniem formalnie poprawnej dokumentacji (w postaci zaświadczeń

z zakładu pracy potwierdzających zatrudnienie lub pracę w warunkach szczególnych) i w konsekwencji - wobec ograniczonej dopuszczalności zastosowania innych środków dowodowych w postępowaniu przed organem rentowym (np. zeznań świadków czy ogólnych wpisów w książeczce ubezpieczeniowej) – nie mógł nabyć prawa do świadczenia.

Sąd zważył jednak, że zgodnie z utrwalonym i zachowującym dalszą aktualność stanowiskiem orzecznictwa (odnoszącym się bezpośrednio do wcześniej obowiązującego aktu prawnego regulującego kwestię postępowania przed organami rentowymi tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń - Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm., które zostało następnie zastąpione Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe - Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412) - w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi

w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w treści Rozporządzenia w sprawie postępowania dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, sygn. akt II URN 3/95). W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązują odstępstwa od ogólnych zasad dowodzenia podyktowane dążeniem do pełnego i wszechstronnego rozstrzygnięcia wszystkich kwestii spornych. W praktyce oznacza to, że w postępowaniu tym dopuszczalne jest wykazanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także wówczas, gdy z dokumentów wynika co innego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 roku, sygn. akt II URN 23/95). W trakcie postępowania dowodowego w sprawach z ubezpieczenia społecznego, mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, w tym także dowód z zeznań świadków, w celu udowodnienia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia (odmiennie niż w trakcie postępowania przed organem rentowym), ale wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez Sąd według jego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007r., sygn. akt III AUa 482/07, Apel.-W-wa 2008/1/154). W ocenie Sądu Okręgowego powołane powyżej tezy, wyrażone w orzecznictwie, w sposób jednoznaczny wskazują te okoliczności, których spełnienie jest niezbędne dla ustalenia prawa do świadczenia zgodnie z przepisami ustawy o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a ponadto wskazują te uprawnienia strony, które umożliwiają dowodzenie swoich racji zarówno w postępowaniu administracyjnym, jak też w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Sąd zważył, że w niniejszej sprawie kluczowe było ustalenie czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 15 lat.

Przechodząc do meritum Sąd zauważył, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony w okresie od 6 czerwca 1977 roku do

31 sierpnia 1984 roku wykonywał pracę kierowcy i w w/w okresie czasu była to praca kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, bądź też sprzętu ciężkiego. Zgodnie z Wykazem A Działu VIII pozycja 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oznacza to, że odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Reasumując powyższe okoliczności Sąd zważył, że ubezpieczony spełnił wszelkie wymogi uprawniające go do uzyskania wcześniejszej emerytury wynikające

z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - a mianowicie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Jednocześnie stosownie do art.118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd w niniejszej sprawie był zobligowany do zbadania czy organ rentowy ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W omawianym przypadku, Sąd jest zdania, iż ZUS odpowiedzialności tego rodzaju nie ponosi, albowiem rozstrzygnięcie sprawy wymagało odwołania się do stanowiska orzecznictwa. W ocenie Sądu organ rentowy, w

ramach postępowania administracyjnego, związany był natomiast ścisłą wykładnią przepisów ustawy, a zatem dopiero niniejsze postępowanie umożliwiło zmianę decyzji ZUS.

Z tych właśnie przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji wyroku.

PC